

dijeljenju istu korisnost kao i Platon, u toj zadnjoj knjizi, u 14. poglavlju: »Ako netko raspravlja o nekoj cjelini, treba podijeliti rod na ono prvo nedjeljivo s obzirom na vrstu, kao npr. broj, na broj tri i na broj dva i tako pokušati dobiti njihove definicije.« I zatim: [321] »Nakon toga, onaj koji uzme neki rod, kao npr. nešto od kvantiteta ili kvaliteta – treba motriti vlastite trpnje na temelju zajedničkih prvih osobina.« Dakle, točno prema Platonovoj uputi i praksi, uči da on pokuša *uzeti*, a to je na gornjem mjestu prigovarao, jer tobože *uzima*. Na početku poglavlja poučava da ne treba tražiti definiciju drukčije nego onim uzimanjem, λήψει: »Takovo treba uzimati sve do trenutka dok sve nije uzeto.«

A u poglavlju 16. nalaže: »Da bismo pak riješili probleme, treba odabrati raščlambe i dijeljenja, a treba ih odabrati tako da se pretpostavi zajednički rod svih stvari.« Ne samo da izdaje iste naloge, nego se služi također istim riječima: ληπτέον, ληφθέντων, treba uzeti, kad je to uzeto; dapače, ubrzo sam dodaje da se dijeljenjem postiže spoznaja uzroka: »Jasno je da ćemo tada moći reći zbog čega ono što slijedi pripada onome što je pod zajedničkim <pojmom>.«

Međutim, uzrok povezati s učinkom – to je već znanost. Imamo, dakle, znanost, po Aristotelovom mišljenju, na temelju dijeljenja, a suprotno njegovom prijašnjem mišljenju kojim je dijeljenje odbacio kao nesilogističko, kao ono koje pretpostavlja ono što treba dokazati, koje *uzima*, a ne dokazuje. Sada pak, ὑπὸ αὐτῆς τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ πράγματος ἀγόμενος¹⁴ »prisiljen samom istinom i samom stvari«, kao što je on rekao o nekim starima, priznaje, ne drukčije nego Platon, da dijeljenje uspostavlja de-

¹⁴ To nije određeni Aristotelov tekst, nego parafraza više tekstova, usp. ARIST. MM 2.6.8.7